

ЛОГІСТИКА ТА ТРАНСПОРТ

Платонов А.Ю.

аспірант,

Національний транспортний університет

КВАЛІФІКАЦІЯ ВОДІЇВ ЯК НЕВІД'ЄМНА УМОВА ЕФЕКТИВНОСТІ МІЖНАРОДНИХ ВАНТАЖНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ

У контексті євроінтеграції та активізації міжнародних вантажних перевезень автомобільним транспортом до країн Європи актуалізується проблема кваліфікації водіїв міжнародних рейсів. Важливість цього питання підтверджується його обговоренням на XVIII Міжнародній конференції «Міжнародні автомобільні перевезення – проблеми, шлях їх вирішення та перспективи розвитку», яка була проведена під егідою Всесвітньої організації автомобільного транспорту (IRU) та АсМАП України у вересні 2017 р. [1].

Вимоги до водіїв при виконанні міжнародних рейсів складаються з належного рівня їх підготовки, а саме:

- знання митного законодавства;
- знання правил перетину державного кордону транспортними засобами;
- знання правил перевезення вантажів;
- знання правил перевезення небезпечних та наднормативних вантажів;
- проходження спеціальної підготовки та перепідготовки;
- наявність досвіду роботи на міжнародних маршрутах;
- знання англійської мови та ін.

З метою дослідження існуючого рівня підготовки водіїв-міжнародників було проведено оцінку знань водіїв п'яти автотранспортних підприємств України (ПАТ «Югтранс-авто», ПрАТ «САТП 0904», ПрАТ «ДПД Україна», ПАТ «Автобаза № 1», ПАТ «КВК «Рapid», ПрАТ «Західукр-транс»). В ході оцінки працівникам було задано по п'ять питань з митного законодавства, особливостей перетину державного кордону, правил перевезення звичайних та небезпечних вантажів. Для зарахування знань водій мав відповісти щонайменше на 4 запитання. Знання англійської мови перевірялося на основі тестування, зараховувався рівень англійського не нижче Pre-Intermediate. Проходження спеціальної підготовки та перепідготовки оцінювалося за звітністю автотранспортних підприємств. За результатами опитування водії вітчизняних автотранспортних підприємств було зроблено наступні висновки:

– знання митного законодавства у водіїв на рівні нижче середнього – лише третина водіїв змогла дати відповіді на питання щодо митного законодавства;

– водії продемонстрували високий рівень знань правил перетину державного кордону транспортними засобами (72–100% водіїв дали правильні відповіді на питання);

– знання правил перевезення вантажів продемонстрували 45–77% водіїв автотранспортних підприємств, що є низьким показником;

– частка водіїв, ознайомлених з основними правилами перевезення небезпечних та наднормативних вантажів, становить 12–33%, що є низьким показником;

– частка водіїв, що проходили навчання та перепідготовку впродовж останніх 2-х років коливається в межах 25–30%;

– переважна більшість працюючих водіїв (85–100%) вже мають досвід роботи на міжнародних маршрутах;

– знання англійської мови не нижче рівня Pre-Intermediate мають 100% водіїв лише компанії ПАТ «Югтрансавто», для решти автотранспортних підприємств необхідно підвищувати рівень англійської мови водіїв на міжнародних маршрутах.

Представлені результати свідчать про доволі низький рівень підготовки водіїв вітчизняних автотранспортних підприємств до міжнародних рейсів. Також слід зазначити, що вимоги до міжнародних перевезень постійно змінюються і навіть при умові успішної роботи на ринку перевезень сьогодні, суб'єкти господарювання повинні вже зараз робити все можливе для формування необхідних і достатніх умов їх конкурентоспроможності в майбутньому [2, с. 356].

Вдосконалення організації міжнародних вантажних перевезень потребує реалізації заходів із підготовки водіїв і фахівців у сфері міжнародних автомобільних перевезень, підвищення іміджу професії водія-міжнародника та її популяризацію, особливо серед молоді (табл. 1). Підвищення кваліфікації та навчання водіїв для міжнародних маршрутів доцільно проводити на базі Навчально-Консультаційного Центру Асоціації міжнародних автомобільних перевізників (АсМАП) України.

Таким чином, вдосконалення організації міжнародних вантажних перевезень можливо за рахунок поєднання зусиль держави, муніципальних органів влади та суб'єктів господарювання. Важливою є роль АсМАП як координуючого органу, діяльність якого спрямована на сприяння розвитку перевезення вантажів та пасажирів автомобільним транспортом, в тому числі у міжнародному сполученні. З боку держави вдосконалення кадрового забезпечення та підвищення професійної підготовки водіїв-міжнародників можливо за рахунок встановлення вимог до кваліфікації, періодичності контролю знань та періодичності підвищення кваліфікації водіїв-міжнародників на законодавчому рівні.

Таблиця 1

Напрямки діяльності АсМАП з вдосконалення організації міжнародних вантажних перевезень

Заходи	Мета	Джерела фінансування
Розробка єдиних стандартів надання послуг міжнародних вантажних перевезень	Підвищення якості послуг міжнародних вантажних перевезень автомобільним транспортом	Внески автотранспортних підприємств
Проведення добровільної сертифікації компаній-перевізників	Засвідчення високої якості надання послуг з міжнародних вантажних перевезень певним суб'єктом господарювання (що підвищує його конкурентоспроможність на ринку)	Внески автотранспортних підприємств
Розробка комплексних програм навчання водіїв-міжнародників та запровадження курсів	Підвищення рівня знань водіїв-міжнародників щодо правил перевезення вантажів (в тому числі небезпечних), знань англійської мови, основ митного законодавства, правил перетину державного кордону транспортними засобами	Проходження курсів водіїв-міжнародників оплачуються автотранспортними підприємствами (для найманих робітників) або самими водіями (для підвищення власної кваліфікації)
Проведення «Всеукраїнського конкурсу професійної майстерності водіїв-міжнародників»	Популяризація професії водія-міжнародника	Спонсорські внески
Проведення конкурсу «Молодий водій вантажного автомобіля» (Young European Trucks Drive) під егідою Scania	Популяризація професії водія-міжнародника серед молоді, просування бренду Scania в Україні	Спонсорські внески, фінансування з боку концерну Scania

Джерело: розроблено автором

Список використаних джерел:

1. XVIII Міжнародна конференція «Міжнародні автомобільні перевезення – проблеми, шлях їх вирішення та перспективи розвитку» м. Одеса [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.asmap.org.ua/index1.php?id=64449&langid=1>
2. Сніжко Л.Л. Визначення та оцінка чинників, що впливають на рівень конкурентоспроможності українських підприємств в сфері міжнародних автомобільних перевезень / Л. Л. Сніжко, П. В. Главацький // Управління проектами, системний аналіз і логістика. Технічна серія. – 2011. – Вип. 8. – С. 354–359.